

Telegraful R

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolit Nicolae
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român
Sibiu

Str. Șaguna 8

Abonamente:
Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni
150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. —
Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe
se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 43. — Scrisori nefrancate se
refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petiț 10 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul corespunzător.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează Administrației ziarului Telegraful
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 43

CUVÂNTAREA

rostită de I. P. Sf. nostru Mitropolit NICOLAE cu
prilejul solemnității ridicării la rang universitar
a Academiei teologice „Andreiane”

Domnule Ministru,
P. S. Voastre,
Domnilor Generali,
Domnule Rector,

Iubiții mei fii sufletești și iu-
biți studenți,

Faptă care ne dă temei pentru
serbarea de astăzi, o așteptam. Știam
că ea, mai curând sau mai târziu,
are să vină. Dar nu cunoșteam o-
mul prin care urma să fie înfăptuită.
Imi dădeam însă cât se poate de bine
seama că el trebuie să fie un bărbat
mai caldă și profundă înțelegere pen-
tru opera mare și salvatoare pe care
a împlinit-o în viața neamului nostru
sfânta noastră Biserică ortodoxă și
preoțimea ei, cum și pentru însem-
nătatea neîmpuținată ce o are acea-
stă sfântă Biserică și astăzi în mij-
locul lui. Imi dădeam seama că acel
bărbat trebuie să aibă înțelegere pen-
tru tot ce școala aceasta a împlinit
dela înființarea ei în anul 1810 și
până astăzi.

În viața oricărei instituții trebuie
să seosească o „plinire a vremii” pen-
tru recunoașterea meritelor ei și sunt
fericit că în viața instituției noastre
fericită o „plinire a vremii”,
în care i s-au recunoscut și din par-
tea Statului rangul și vredniciile ei,
a venit prin luminata personalitate
a Domnului Profesor Ion Petrovici,
actualul Ministru al Culturii Națio-
nale și al Cultelor.

Cel dintâi profesor al Academiei
teologice „Andreiane” a fost marele
animator Gheorghe Lazăr. Printr'un
paralelism demn, în remarcat ridi-
carei ei în cinst, de rang universi-
tar, a venit prin înțelegerea pe care
i-a acordat-o un alt reprezentant al
spiritului luminat, al cugetării pro-
funde, al simțirii calde românești, un
îndrumător al culturii neamului no-
stru, călăuzit de un ideal de viață
apropiat de cel al sfintei noastre Bi-
serici și animat de cele mai nobile
gânduri pentru înălțarea instituțiilor
culturale ale neamului românesc.

Domnule Ministru, din lumi-
noasa cuvântare a Părintelui Rector
al Academiei teologice „Andreiane”,
Văfi putut încredința cât de caldă
și de adâncă este gratitudinea cu
care profesorii și studenții ei înso-
lesc fapta Domniei Voastre. Din
parte-mi, în numele întregii noastre
Arhiepiscopii și al Mitropoliei Ar-
dealului, în numele clerului cărău-
ia-afi făcut acest act de dreptate, Vă
rog să primiți expresiunea celor mai
adânci simțăminte de recunoștință
și mulțumită, pentru nobila D. Voastre
faptă. Vă asigur, Domnule Ministru,
că ea va fi scrisă cu litere de aur

în anele Academiei teologice „An-
dreiane” și va constitui un obliga-
ment mai mult pentru cei ce vor
intra și vor ieși din această insti-
tuție, ca să-și încordeze tot mai mult
silințele pentru a domeni la nivel
înalt științele din domeniul atât de
vast al teologiei, și în același timp
pentru a pregăti suflete de preoți,
slujitori vrednici la altarele biseri-
cilor noastre și povățuitori plini de
iubire pentru poporul nostru drept-
credincios.

Cum a spus și Părintele Rector,
între știința teologică și credința
practică trebuie să existe cea mai
desăvârșită armonie. Știința teologică
este chemată să fructifice nu numai
sufletul preoțimii, ci viața întreagă
a Bisericii celei vii. Mai ales în
vremuri ca cele pe care le străbatem
astăzi, trebuie să strălucească pretu-
tindeni idealurile netrecătoare ale
Evangheliei Domnului nostru Iisus
Hristos. Prin această Evanghelie, care
este o forță de nebiruit, s'a pre-
lungit dealungul veacurilor existența
neamului nostru și câtă vreme îi
vom rămânea credincioși, putem fi
siguri că vom birui neclătinați de pe
aceste locuri toate încercările și toate
urgile vremii.

De sigur, știința teologică nu are
să facă descoperiri noi în domeniul
adevărului. Dacă și-ar închisui ci-
neva că ar exista un progres religio-
s dincolo și mai presus de Hristos,
aceasta ar însemna o negație a
lui Hristos însuși. Misiunea ști-
inței teologice este aceea de a pă-
trunde tot mai adânc în tainele ade-
vărului descoperit nouă prin Hristos
Domnul. Numai în acest sens poate
să fie vorba de un progres. Soarele
a rămas același, dar astronomia și
ceretătorii mișcării lui în spațiu,
de când îl privesc cu unelte din ce
în ce mai perfecționate, au reușit să
ne împărtășească cunoștințe noi și
continuu aprofundate despre el. Să
fie și ridicarea la rang universitar
a școlii noastre o astfel de unealtă
perfecționată pentru profesorii ei, prin
care să cunoască și să arate adevă-
rurile cele veșnice, pe care le-a adus
în lume și ni le-a lăsat moștenire
prin Biserica Sa Domnul și Mântu-
itorul nostru Iisus Hristos.

Am avut totdeauna conștiința
ortodoxiei întregi și neschimbate și
am apărut-o cu prețul unor grele
suferințe, dar și ea ne-a dat puterea
sufletească prin care am răsit dea-
susput tuturor strărămurilor. Sunt
un neam născut și crescut din duhul
Bisericii ortodoxe și înțelegem să
trăim dogoriți și luminați deapururi
de văpăile darurilor pe care ea le
revarsă îmbelșugat asupra noastră.

Această Biserică a primit un
caracter pronunțat de Biserică a
poporului prin felul cum a știut să
îmbrățișeze idealurile ce frământau
sufletul neamului nostru și să le ajute
să răsbească la biruință. Noi n'am
cunoscut niciodată buruiana străină
a „clericalismului”, ci am stat tot-
deauna alături de popor, preferind
mai bine să împărtășim soarta io-
bagului, decât să-l părăsim și să ne
înstrăinăm de el. Această tradiție de
alipire sinceră față de popor, este
astăzi și va rămânea pentru totdea-
una un obligament. O tradiție în
viața unui popor obligă mai ales pe
cei ce sunt exponenții idealurilor sale
firești. Ea îi obligă pe cei ce vor ieși
din această școală, cu atât mai vârtos
cu cât ei sunt chemați să povățuiască
pe căi drepte și sigure împlinirea
aspirațiilor noastre naționale. În vir-
tutea acestui obligament pe care ni-l
impune tradiția noastră noi trebuie să
declaram și cu acest prilej că Bise-
rica neamului, care e Biserica au-
tentică a lui Hristos, coborâtă cu
toate luminile și harurile ei în
mijlocul nostru și care nu s'a plecat
nici când în fața unor constrângeri
de forță, că această sfântă Biserică,
care nu se teme de cei ce ucid
trupul iar sufletul nu pot să-l ucidă
— nu renunță la nici o iotă și nici o
cirtă din aspirațiile integrale de azi
ale neamului românesc! (Aplauze
frenetice). Cu toate puterile divine de
cari dispune, Biserica noastră îi va sta
astăzi pe mâine într'ajutor neamului ro-
mânesc pe drumul care duce prin luptă
la biruință, prin patimile crucii la dimi-
neața Învierii. (Aplauze prelungite).

Vă asigurăm, Domnule Ministru,
că această școală, care este chemată
să fie izvor de lumină și de putere
sufletească pentru Românii din ace-
ste laturi ale țării, Vă va da prin
munca ei fără preget singura răsplată
ce-o doriți, pentru solitudinea ce
ați arătat-o față de ea și pentru care
Vă mulțumim încă odată, din toată
inima. (Aplauze prelungite).

În același timp, Vă rog să trans-
miteți sentimentele noastre de vie
recunoștință Domnului Mareșal Ion
Antonescu, destoinic Conducător al
Statului, a cărui iubire caldă și al-
dăncă față de Biserica strămoșească
s'a manifestat de atâtea ori și că-
reia îi datorim și această investire a
Academiei noastre cu drepturile ce
le merită. Vă rog să-i faceți cuno-
scut Conducătorului nostru că sluji-
tori Bisericii și poporul dreptcredin-
cios din Ardeal simt în înțelegerea
ce-o are pentru rolul Bisericii în viața
neamului și în convingerile sale de
bun creștin, o nouă legătură de
suflet care-i unește cu Acela ce
poartă în aceste timpuri de răspântie
greaua povară a salvării noastre ca
neam creștin (Aplauze prelungite).

Gândul nostru se îndreaptă cu
nădejdi întinerite și spre finărul no-
stru Suveran (Aplauze prelungite).
Il asigurăm de toată iubirea noastră
și învăluim în așteptare plină de în-
credere viitorul Său și viitorul nea-
mului. Li urăm să fie Regele glorios
al tuturor Românilor, Regele împli-
nitor al idealurilor noastre! (Aplauze
îndelungate).

DISCURSUL

Domnului Ministru ION PETROVICI
la festivitatea Academiei teologice „Andreiane”

Înalt Prea Sfințite Părinte,
Prea Sfințite Părinte,
Domnule General Comandant,
Domnilor Rectori,
Onorată Asistență și Iubiți studenți
teologi,

Copleșit de laudele pe cari mi le-ați
adresat, aș zice: în parte nemeritate, mi-a
venit cam greu să iau cuvântul. Față de
sentimentele de recunoștință pe cari mi
le-ați exprimat și față de cuvintele bune
pe cari mi le-ați adresat, Vă rog la rândul
meu să primiți întreaga mea mulțumire.

Am urmărit cu interes cuvântarea Înalt
Preasfințitului Mitropolit Nicolae care a
scos în relief multe lucruri însemnate privi-
toare la trecutul Academiei „Andreiane”.
Cu deosebire mă bucur că mi s'a reme-
morat faptul că Gheorghe Lazăr, care a
trecut cu făclia sa peste munți pentru a
duce mai departe papea sa generatoare de
progres, a avut un rol atât de fundamental
la originea Academiei teologice din Sibiu.

Sunt bucuros că astăzi pot întoarce
vizita lui Lazăr, aducând de dincolo de
munți un firman și o cununa pentru acea-

stă veche școală ardeleană.

Părintele Rector Stăniloae, cu puterea
sa de analiză atât de fină, care-mi este
cunoscută din scrierile sale ce-mi dau
dreptul să-l revendic pentru filosofie, după
cum el a vrut la rândul său să mă numere
între reprezentanții filosofiei creștine, a
arătat motivele cari m'au determinat să
ridic în rang această veche instituție.

La analiză sa n'aș mai avea de
adăugat decât că prin fapta pe care am
săvârșit-o am vrut să aduc un omagiu
Ardealului, care până acum nu avea
Facultate de Teologie, un omagiu Bise-
ricii ardeleni pentru rolul covârșitor pe
care l-a avut în trecutul acestei regi-
uni a țării noastre, regiune pe care trebuie
s'o numesc îndurerată.

Față de Biserica din celelalte părți
ale țării, Biserica ardeleană a avut un rol
special și anume, acela de a fi finut timp
de secole locul statului român. Dacă pa-
palitatea se laudă — și pe drept cuvânt —
că după distrugerea imperiului roman a
fost păstrătoare și continuatoarea tradiției
imperiale, într-o măsură mai modestă Bise-

rica ardeleană se poate și ea mândri că a jucat un rol similar, căci ea a fost aceea care pe meleagurile unde nu exista stat național, a păstrat ideea autorității statale românești.

Ridicând în grad Academia teologică „Andreiană”, am mai vrut să aduc un omagiu activității de până acum a acestei Academii, activitate pe care ea a depus-o atât în domeniul practic, cât și teoretic. Cunoșc numeroasele tipărituri ieșite din teascurile acestei Academii, tipărituri care dovedesc o muncă rodnică ce merită toată lauda, după cum știu că ea dispune de un Corp profesoral foarte sânguitor, foarte priceput și devotat. În sfârșit, a fost un omagiu pe care am căutat să-l aduc personal înalt Preasfințitului Mitropolit Nicolae Bălan, omagiu pentru tot ceea ce înalt Preasfinția Sa reprezintă nu numai pentru Biserica ardeleană, ci pentru întreaga Biserică ortodoxă. (Aplauze).

Am vrut de asemenea să subliniez prin această faptă și importanța pe care o acord studiilor teologice, pe cari le consider drept cel mai nobil mijloc pentru promovarea idealismului. Din acest punct de vedere nu există o disciplină mai înrudită cu Filosofia decât Teologia. Aș zice chiar că există pe foarte multe planuri o suprapunere completă între Teologie și Filosofie. Dovadă a acestei suprapuneri este faptul că la început speculația teologică și filosofică erau amestecate. A urmat apoi o perioadă de separație, care s'a transformat cu vremea în dușmănie și fricțiuni, atât din vina teologilor, cât și a filosofilor. Au fost filosofi cari au crezut că speculația filosofică trebuie îngustată în mod exclusiv la aderările pozitivistice. A fost cea mai mare eroare a Filosofiei când a acceptat să meargă pe această cale, trăgând sabia în contra Teologiei. Pe de altă parte, Teologia a avut și ea greșala de a fi încercat să solidarizeze creștinismul cu anumite rezultate depășite ale științei.

Dar aceste neînțelegeri au luat sfârșit. Azi trăim o perioadă de prietenie și aproape de convergență între aceste discipline. Ca și Teologia, Filosofia merge dincolo de lumea faptelor pozitive, ridicându-se tot mai sus, până la căutarea izvorului isvoarelor și a cauzei cauzelor. Din acest punct de vedere misiunea Filosofiei este paralelă cu misiunea Teologiei. Mai rămâne totuși o deosebire, care lasă Teologiei un domeniu pe care Filosofia nu-l poate explora. Filosofia poate într-adevăr să se ridice până la înălțimea tronului divin, ca să arate posibilitatea sau certitudinea unei cauze a lumii. Filosofia poate să ajungă și a ajuns de fapt la noțiunea de Dumnezeu. Este însă ceva ce ea nu poate. Ea poate dovedi că Dumnezeu există, dar ea nu are mijloacele pentru a ne învăța dragostea de Dumnezeu. Aceasta a fost exclusiv misiunea de totdeauna a Teologiei și aceasta este mai ales misiunea ei de azi, căci niciodată omul nu a fost mai departe de căile Domnului decât azi.

Prin activitatea slujitorilor ei, Teologia are misiunea să contribuie la dezvoltarea acelei părți din ființa omului care a rămas cu mult în urmă progreselor sale materiale: viața sufletească. Omul a făcut într-adevăr progrese uriașe în domeniul tehnic. El a ajuns până la a învinge legile naturii, să exploreze adâncurile și să înfrunte înălțimile cu invențiile sale tehnice.

Intr-adevăr, ce poate fi mai minunat decât aceste invenții? Nu ne putem ascunde admirația pentru marile progrese materiale săvârșite de om, dar ce face omul cu ingenioasele sale invenții tehnice, ce utilizează le dă? Când ne gândim ce face astăzi omul care se înalță cu aparatele sale de sburdat în văzduh, nu putem decât să deplângem înapoierea sa sufletească.

Iată pentru ce consider că Teologia are astăzi cea mai mare misiune, căci ea are rolul de a ridica viața sufletească a omenirii cu o treaptă mai sus, restabilind echilibrul între progresul tehnic și cel spiritual.

Dar Biserica noastră națională nu are numai dimensiunea înălțimii care se ridică spre tronul divin, ci are și o dimen-

siune a adâncimii, care ne afundă în timp și ne leagă de trecutul nostru istoric. Biserica noastră vine din adâncurile trecutului. Nicăieri fiorul legăturii cu strămoșii nu e mai puternic ca pe lespezea bisericilor și în pragul mănăstirilor. Acolo ne simțim una cu cei care au fost și cu acei care vor veni.

Urez Bisericii noastre să-și facă

datoria față de țară și de aici înainte, așa cum și-a făcut-o în trecut. Aș vrea, din acest punct de vedere, ca viitorul să semene cu trecutul. Pornind dela marea biserică a trecutului, să purtăm făclia credinței în viitor printr-un front de biserică la al cărui capăt să se înalțe biruitoare marea Catedrală — astăzi în reparație — a Neamului întregit. (Aplauze frenetice).

Cuvântarea

Părintelui rector Dr. Dumitru Stăniloae la serbarea Academiei teologice „Andreiane” din 23 Maiu 1943

I. P. S. Părinte,
Dle Ministru,
Dlor Generali,
Dle Rector al Universității,
P. C. Părinți, Doamnelor și Dlor
Iubiți Studenți,

Momentul de față se înscrie cu litere de lumină în calendarul Școalei noastre. Fericită de-a saluta în cuprinsul ei prezența ilustrului filosof al neamului nostru, d. prof. Ion Petrovici, Ministrul Culturii Naționale, ea folosește acest prilej pentru a vesti sărbătorește în fața unei atât de distinse asistențe de oaspeți, ridicarea ei pe o nouă treaptă de cinste și de a-și exprima recunoștința față de aceia cărora le datorează această cinstită.

Vechea instituție de cultură creștină și națională de pe lângă Scaunul mitropolitan al Ardealului, care și-a câștigat în îndelungatul ei trecut atâtea merite întru susținerea și sporirea puterilor de viață ale neamului românesc de dincoace de Carpați, pășește într-o nouă fază a existenței sale, menținându-și întreaga moștenire a tradițiilor ei sănătoase. Școala care a reprezentat și a susținut prin preoții trimiși de ea în satele presărate prin văile și pe piscurile Ardealului nobila și întăritoarea concepție de viață prin care s'a format și a trăit neamul nostru pe aceste meleaguri continuu primejdite, școala care poartă în ea duhul de credință, de luptă și de rezistență națională al lui Gheorghe Lazăr, al Mitropolitului Șaguna și al atâtor mari dascăli din trecut ai neamului, a primit de curând pe fruntea ei cununa unei drepte recunoașteri din partea Statului nostru prin cel mai înțelept reprezentant al filosofiei românești, prin gânditorul cel mai apropiat de sufletul creștin al neamului, profesorul Ion Petrovici.

Școala aceasta nu s'a prea bucurat în lunga ei existență de solidității ministeriale. Departele de-a fi o creație a Statului, ea a crescut de jos, din adâncul ființei românești, din setea ei după lumina dreaptă a sufletului, după cuvântul Evangheliei. A răsărit organic din duhul unui popor străbătut de harul divin și acest duh a purtat-o și alimentat-o în creșterea și existența ei, pândită de o putere de Stat care ne era străină.

Ea s'a înălțat paralel cu înălțarea acestui popor și cu Biserica lui, care l-a reprezentat singură în tot trecutul.

În creșterea sa, ea și-a potrivit pasul cu ritmul fiecărei epoci, dar a rămas fidelă duhului ei de totdeauna, care e duhul Bisericii și al împrejurărilor de viață ale Românilor din Nordul Carpaților.

Pe măsură ce păstoria sufletască a pretins o pregătire mai temeinică prin complicarea referințelor sociale, iar cultura românească s'a îmbogățit și adâncit prin apariția unei vaste pătri intelectuale, instituția încredințată cu creșterea preoților noștri și cu susținerea concepției creștine trebuia să-și adapteze și intensifice străduințele sale de educație și de instrucție.

Ierarhii Bisericii ardelene și-au împlinit cu prisosință nu numai rolul de-a ocroti această instituție și de-a o păstra în alvia legăturilor ei cu Biserica și cu tradiția Ardealului, ci și de-a o îndruma pe linia unui progres continuu, potrivit cu cerințele fiecărui timp.

În special Mitropolii Andrei Șaguna și Nicolae Bălan s'au impus în istoria școalei prin această grijă de continuă înălțare a ei la condițiile schimbate ale timpului.

Mitropolitul Andrei Șaguna a ridicat anii de studiu în această instituție superioară de învățământ la trei și a pregătit pe seama ei cea mai distinsă pleiadă de dascăli ortodocși din istoria Ardealului dinainte de 1918, dând prin aceasta un impuls întregului învățământ de dincoace de Carpați.

Iar I. P. S. Mitropolit Nicolae a sporit, îndată după înălțarea sa în scaun, anii de studii la patru și a reînnoit metoda Marelui Său înaintaș de-a trimite tineri la studii. Datorită purtării de grijă atât de înțelepte a I. P. S. Sale această instituție și-a sporit prestigiul cultural, ajungând să întrunească toate condițiile unei școli de învățământ universitar.

I. P. S. Sa a desăvârșit, printr-o acțiune mai dinainte stabilită și perseverent urmărită, toate premisele pentru înălțarea ei.

Conducerea actuală a Statului nostru a consacrat acum nivelul înalt pe care l-a atins, prin ridicarea ei la un grad egal cu Facultățile, încoronând atâtea osteneli trecute ale Bisericii și ale neamului în legătură cu această școală. Prin actul acesta nivelul ei cultural sporește în prestigiu, iar silințele ei primesc un nou impuls.

Recunoștință pentru acest însemnat act se cuvine în primul rând Dlui Profesor Ion Petrovici, ministrul de până azi care a fost în stare să înlăture pretențiile piedici formale ce stăteau în calea satisfacerii doleanțelor juste ale acestei Academii, cel dintâi ministru al Școalelor care, ascultând de glasul unor realități etnice spirituale din cele mai autentice, a apropiat solitudinea și înțelegerea Statului nostru de opera ce-o înfăptuiește instituția care a făcut atâtea pentru creșterea lui și face și azi pentru întărirea și reîntregirea lui în hotarele firești.

Avem prin aceasta bucuria deosebită să remarcăm că a fost necesară mintea luminată a unui autentic filosof român ca să se înțeleagă importanța acestei instituții, ca dovadă că peste tot o activitate ca a ei nu se teme de examen și de judecată, dar să fie într-adevăr competent cel care o întreprinde.

Când am avut cinstea să vorbesc prima dată cu Domnia Sa despre problema Academiei noastre, Domnia Sa și-a exprimat convingerea că va putea fi rezolvată fără doar și poate această „quadratură a cercului”, acordând instituției noastre drepturile unei școli universitare fără să se aducă vreo atingere situației ei de instituție sub jurisdicția bisericească.

Filosoful subtil, obișnuit să mediteze asupra realităților vii, știa că aproape totdeauna acestea nu sunt nici «cercuri» simple, nici «patrate» simple, ci împreunări armonice de aspecte complicate și uneori aparent contradictorii. De asemenea știa că intervenția omului nu trebuie să destrame asemenea realități, dus de o tendință unilaterală de raționalizare, ci mai degrabă să le promoveze.

Domnia Sa a realizat întocmai ideea ce și-a propus-o, ușurând activitatea și progresul unei instituții vii, legată de tradițiile bisericești ale Ardealului. Domnia Sa a adus prin aceasta un omagiu Bisericii ardelene, care a făcut mai mult decât oricare altă Biserică pentru cultura neamului și acelei preoții, care cu grele suferințe și cu înalt eroism a păstrat credința și ființa neamului românesc din Transilvania. Suntem coplesii de mângâiere când ne gândim la marele spor de prestigiu cărturăresc de care se va bucura în tot viitorul său instituția noastră, prin faptul că un important moment din istoria ei este legat de numele nemuritor al filosofului Ion Petrovici.

Un însemnat titlu la recunoștința Academiei «Andreiane» și l-a câștigat prin această recunoaștere a noilor ei drepturi Dl Prof. Aurel Popa, secretarul general al Cultelor și Artelor.

Energia neobosită și înțelegerea deplină a realităților bisericești ardelene, cari îl caracterizează, au ajutat mult la rezolvarea acestei probleme care a fost o piatră de încercare de care s'au poticnit toate bunele voințe ale foștilor conducători ai Departamentului Cultelor.

Nu încapă îndoială că supremul omagiu se cuvine să-l aducem înțelegerii pe care o are Dl Mareșal Ion Antonescu pentru rolul Bisericii în viața neamului nostru și dragostei Domniei Sale pentru Ardeal, datorită căreia străduința dlui Ministru Ion Petrovici a ajuns la un rezultat atât de favorabil.

Instituția noastră îi rămâne îndatorată Conducătorului cu întreaga ei gratitudine și recunoștință.

*

Înzestrată cu toate condițiile de prestigiu ale unei școli de caracter universitar, Academia teologică «Andreiană» are posibilitatea să dea pe viitor o și mai mare amploare străduințelor sale în vederea unei misiuni care, rămând în continuitate cu orientarea ei de până acum, e menită să răspundă la două mari necesități spirituale ale Neamului. Pe de o parte, ținând seamă de trebuințele religioase ale poporului nostru, ea se va nizuși să pregătească preoți cari să se apropie cât mai deplin de idealul păstorului de suflete. Tindem să făurim preoți cu inimi curate și blânde, încălzite de singura pasiune a iubirii de Hristos și de popor, fântâni ale sensibilității creștine, sfesnice de lumină și ruguri de jertfă, pentru neam și lege. Ne dorim după acel preot care, stând cu inima lui lângă inima poporului, se străduiește să-i limpezească și să-i înobileze neconținut sufletul cu învățătura creștină, cea mai minunată putere prin care se poate transforma ființa umană din răsăd al naturii în lujer de lumină cerească. Chipul de preot spre care vor tinde străduințele acestei Academii, trebuie să aibă o față din care să iradieze lumina Taborului și dragostea Samaritanului milostiv. Toate năcazurile și greutatea poporului trebuie să găsească în el un alinător. El va răscoli și va polariza toate forțele nobile de ajutorare în sufletele credincioșilor pentru a le pune în slujba celor obidiți.

S'a spus adeseori că Biserica ardeleană a fost prin preoții ei o Biserică a poporului. Dar mai tre-

bue accentuat că poporul acesta a fost aproape neîntrerupt o jertfă a inegalităților sociale și a nedreptăților etnice. Ardealul a fost aproape continuu o grădina a lacrimilor, a unor năzuinți ce și așteptau împlinirea. Preoția acestui popor și-a văzut de aceea misiunea ei principală în mângâierea lui și în lupta pentru împlinirea dreptelor lui năzuințe și pentru înlăturarea suferințelor. Tradiția aceasta scumpă, a apropierei de popor, care reprezintă cea mai autentică încorporare a ideii creștine, trebuie să se mențină. Suferința e prezentă și azi în Ardeal. Preoția noastră înfrățită cu poporul are și azi rolul principal în susținerea nădejdelor și în întărirea voinței de viață, adică de rezistență și de luptă în sufletul acestui neam, ale cărui rădăcini nu pot fi smulse de nicio asprime a sorții din stânca Ardealului.

Mai mult decât oricari alți reprezentanți ai păturii culte, cari uneori, prin influențe culturale străine, se pot simți mai distanțați de substratul nostru etnic, preoții trebuie să rămână înfrății cu poporul și să se facă și mai deplin purtătorii, conservatorii și tălmăcitorii romanismului nostru etnic și popular, întrunind în ființa lor într-o sinteză armonioasă lumina dreaptă a unei minți cultivate, cu înțelegerea și cu iubirea marilor sensuri și virtuți cari se cuprind în manifestările de totdeauna ale etnicului românesc, care este totodată un etnic popular.

În felul acesta preoția va merge, ca factor intermediar, într-o strânsă legătură de viață și de gândire pătura intelectualității, mereu atrasă spre experiențe spirituale nouă, uneori cu orice risc pentru existența etnică, și poporul, ca bază și ca izvor al continuității noastre etnice, înlesnind un progres fără salturi, o creștere organică a spiritualității românești.

Am fi îndurerați dacă măcar o parte dintre preoții pregătiți în viitor de Academia noastră, mândri de titlul universitar pe care-l vor avea, ar fi mai puțin apti pentru menirea de păstori sufletești ai poporului.

Dar aceasta nu însemnează că Academia „Andreiană” nu se va strădui să împodobească pe viitorii preoți cu o cultură cât mai serioasă. Ea consideră chiar ca o a doua latură a misiunii ei de viitor adâncirea științei teologice și a spiritualității creștine. Ea vrea să corespundă și sub acest raport nivelului universitar ce i s'a recunoscut și e fericită că acest caracter o va obliga și mai mult în direcția unei aprofundări a studiilor teologice. O asemenea aprofundare este astăzi mai necesară ca oricând.

Un semn comun al celor mai multe din ideologiile, cari au cuprins în timpurile noi cercuri largi, este tendința lor revoluționară față de valorile spirituale ale trecutului și cu deosebire față de creștinism. Se afirmă adeseori că numai prin înlăturarea creștinismului se deschide calea unei ordini cu totul nouă, care să corespundă umanității moderne și marilor probleme ale timpurilor actuale. Creștinismului i se impune, ca cea mai mare misiune din toată istoria sa, de-a convinge din nou lumea despre adevărul și despre corespondența sa cu noile împrejurări ale istoriei. Reprezentantii creștinismului de azi au misiunea de-a scoate din adâncurile învățături creștine la iveală fețele și forțele cari arată corespondența lui cu ideile și trebuințele contemporane, ajutorul ce-l poate da el la învingerea greutăților sociale de azi și la înobilarea atâtor din tendințele omenirii actuale.

O adâncire a concepției creștine de viață și o tălmăcire a ei potrivit cu nivelul intelectual mai ridicat al societății românești contemporane se mpune și prin faptul că formularea

ideilor credinței a rămas aproape la același nivel de odinioară, în vreme ce toate celelalte preocupări omenești și-au găsit formulări mai pretențioase. Inegalitatea aceasta de nivel exterior se poate sconta în defavorul credinței, dar și în defavorul celorlalte discipline mintale și a culturii românești în general, care, nedesvoltându-se într-o ambianță culturală penetrată și de elementul religios, poate lua o direcție prea lipsită de înțelegerea temeliilor de taină ale realității. Din absența unor expresii culturale mai înalte ale religiei în ansamblul vieții noastre intelectuale, ar putea rezulta o dezvoltare unilaterală și incompletă a culturii românești ca întreg.

Iată de ce un filosof român ca Dl Ion Petrovici, care a sesizat această lipsă din piesagiul vieții noastre spirituale și se simte responsabil de orientarea sănătoasă și armonioasă a culturii românești în deosebire, a găsit necesar să contribuie la crearea condițiilor necesare pentru o ridicare a nivelului intelectual al teologiei ortodoxe.

Și în această privință, creația teologică, inspirându-se din tradițiile de totdeauna ale spiritualității românești, e menită să frâneze prea marea depărtare a culturii noastre de ființa noastră etnică, fiind cel mai însemnat factor de autohtonizare culturală, chemând stăduințele cugetării spre izvoarele noastre.

Dar misiunea aceasta de ordin cultural, pe care și-o propune în forme accentuate Academia noastră, nu contrazice misiunii practice de-a forma preoți model. Cultura creștină e o putere vie de tălmăcire a celor mai intense trăiri spirituale și totodată un mijloc de trezire a acestor trăiri.

Interpretările noi ale creștinismului, pentru a corespunde problemelor timpului nostru, sunt posibile și fructuoase numai inspirate și însoțite de o caldă apropiere de nevoile omenești și de o înflăcărată străduință de-a schimba fața lumii potrivit cu trebuințele ce se cer satisfăcute.

Apostolia și cultura creștină n'au fost niciodată în contrazicere, ci s'au promovat reciproc. Căci cultura creștină aduce o trezire a puterilor adânci ale sufletului întreg, nu o uscare a lui.

Biserica e chemată la marea ofensivă a culturii creștine și a duhului misionar, între cari există o indisolubilă legătură.

Rugăm pe Bunul Dumnezeu ca în această ofensivă Academia teologică „Andreiană” să aducă un însemnat aport, răsplătind în forma cea mai efectivă pe cei cari i-au acordat noile condiții de dezvoltare.

Domnule Ministru,

Ca o dovadă concretă și perpetuată a recunoștinții sale, Academia noastră Vă roagă să primiți dela ea un semn de legătură. E un dar modest ca valoare materială, însă bogat în semnificație, în dragoste și în putere spirituală. Este un exemplar din Biblia șaguniană. Duhul șagunian este duhul din noi, e ființă din ființa noastră și din ființa Ardealului. Prin el Vă dăm tot ce e mai intim în noi, iar DVs. primindu-l ne faceți bucuria de a Vă arăta voința să Vă împărtășiți din sufletul și din aspirațiile Ardealului. Ne-am gândit tocmai la acest dar pentru că Vă simțim aproape de noi prin gândirea DVoastre și prin dragostea ce ne-o arătați și suntem convinși că de aci înainte ne veți fi și mai aproape ca un membru al familiei noastre spirituale, ca un binevoitor al ei.

Dumnezeu să Vă dăruiască mulți ani întru continuarea valoroasei opere ce-o săvârșiți pentru sufletul și pentru cultura neamului românesc.

Academia teologică „Andreiană” pe culmi -- Strălucitele festivități ale înălțării ei la rang universitar --

de diacon Dr. GRIGORIE T. MARCU

Dorurile noastre le vedem astăzi întrupate aievea. Și nu știu de ce și nu știu cum, senzația pe care o încerc în fața acestei împliniri, n'are nimic din sălbatica bucurie, de neînfrântă sburdălnicie a gândului, pe care ți-o stărnesc succesele de deasă frecvență și de ieftină calitate. Am mai curând impresia că fapăturile fără de moarte ale străbunilor se urnesc solemn de sub lespezile ce le acopăr trupurile adormite în nădejdea învierii, prăbușindu-ne n'genunchi pentru smerită rugă de recunoștință către Dumnezeu părinților noștri, care pe ei i-a primit într-o odihnă. Sa cea pururea fericită, iar pe noi ne-a rânduit și ne-a întărit ca să putem desăvârși binecuvântatele lor alergături.

Am invocat amintirea lor și mărețele umbre tutelare au sărguit să prezideze nevăzut praznicul acestui început de muncă înaltă. Am recapitulat cu cuget ușurat de orice deșertăciune lecția pe care graiurile lor de taină ne-o murmură fără odihnă din străfunduri de veacuri: «Legea Domnului e desăvârșită, ea întărește sufletele; învățătura Domnului e adevărată, ea înțelepțește pe cei neștiutori; rânduelile Domnului sunt drepte, ele veselesc inimile; poruncile Domnului sunt strălucite, ele luminează ochii; temerea de Domnul e sfântă, ea rămâne în veacul veacului; judecățile Domnului sunt adevărate, toate sunt deopotrivă drepte. Mai doriți sunt toate acestea decât aurul și pietrele scumpe și mai dulci decât mierea și fagurul. De aceea le păzește robul tău, că în paza lor este multă răsplătire» (Psalm 18, 7—11). Și ne-am legat în conștiință, cu înfiorări de gând hotărât ca o vrere ce nu știe de lanțurile împotriviților, să facem din legea lor lege pentru conduita noastră ulterioară.

Calea străbătută dela asfințitul veacului al XVIII-lea și până astăzi, a fost trasată și întreținută de ei. Ghedeon Nichitiți a urzit gândul pe care Vasile Moga a isbutit să-l înfăptuiască în 1810 cu multă trudă și cu puține mijloace. Mitropolitul Andrei Șaguna a lărgit aria școlii de bogoslovi, iar I. P. Sf. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan a adâncit-o și a înălțat-o pe culmi de unanimă cinstită.

Praznicul de amplă rezonanță pe care Dumnezeu ne-a învrednicit a-l săvârși în pace Duminecă 23 Maiu a. c., când Academia teologică „Andreiană” a fost înălțată la rang universitar, reprezintă fără îndoială darul cel mai de preț pe care providențialul apărător și plinitor al tradițiilor șaguniene îl putea face acestei înalte instituții de învățatură și educație ortodoxă românească, atât de dragă inimii Sale de părinte.

S'a spus adeseori despre Chiri-arhul nostru că posedă într-o măsură neobicinuită simțul monumentalului. Și cu drept cuvânt! Am mai avea de adăugat doar atât: El însuși este o întrupare desăvârșită a monumentalului. Dumnezeu i-a rânduit un chip falnic, pe măsura marelui suflet ce se frământă într'ansul. Când se arată în lume, chiar cei ce nu l'cunosc simt că e cineva. Povara anilor de trudă pe cari i-a cheltuit în slujba Bisericii cu o totală uitare de sine, dau înfățișării Sale venerabile un aer de demnitate apostolică ce impune respect și trezește încredere în ori cine se apropie de dânsul. A fost hărăzit să dirijeze și să domine în orice împrejurare. E omul plin de dar și de adevăr care știe să privească mereu dincolo de zare. Și harul acesta îi ușurează sesizarea și denunțarea lipsurilor vieții noastre de obște cu un

curaj neegalat decât de claritatea soluțiilor pe cari înaltul ierarh le indică de fiecare dată în scopul remedierii lor sigure și eficace.

În cazul nostru...

Vechiul Institut teologic-pedagogic „Andreian” ieșise din vâltoarea războiului, întregitor de țară cu rândurile rărite. Secția pedagogică se constituise în Școală normală. Corpul didactic seminarial dăduse Ardealului mântuit din robia-i milenară un mitropolit și mai mulți profesori universitari. Floarea tineretului alerga spre carierele laice, deschise tuturor și oricum mai rentabile decât preoția, iar autoritățile de stat nutreau preocupări cari ocoleau statornic interesele școlilor bisericești. Perspectivile ce li se deschideau acestor vetre de lumină cari au crescut în frica de Dumnezeu și n' nădejdea sfărării obezilor robiei toată «intelighința» ardeleană antebelică, fără a fi întuncate, nu erau cătuși de puțin încurajatoare. O mentalitate îngustă, dirijată adeseori de intenții piezișe, tindea să acrediteze opinia după care ele și-ar fi încheiat misiunea. Era, în recunoașterea publică a meritelor lor de netăgăduit, o șireată invitație de-a se retrage în anonimat, trecând bine-nțeleș în alte mâini torța de lumină pe care au purtat-o singure — și cu câtă vrednicie! — prin întunecimea veacurilor.

Primul Mitropolit al Ardealului reintors la sânul Patriei-Mame, a înțeleș să facă opinie separată pe această chestiune. În concepția Sa, școlile bisericești abia după împlinirea idealului național, pe care l-au hrănit cu tot ce au avut mai de preț, puteau să se dedice exclusiv misiunii lor de căpetenie de-a crește preoți luminați, dogoriți de zel misionar și înfierbântați de râvna reazășării în Hristos a tuturor compartimentelor vieții noastre de obște. De aceea, încă înainte de-a se fi potolit ospățul victoriei, porcede la învigorarea așezămintelor noastre bisericești. Profesorul de ieri, nu uită azi — și va uita nici când — înalta școală pe care a servit o cu devotament exemplar și cu pricepere nedesmințită cincisprezece ani de zile. Dimpotrivă, îi dedică un loc de onoare în ansamblul preocupărilor Sale înouitoare. În 1924, lărgiște cursurile la patru ani de studii și obține înălțarea ei la rangul de Academie teologică. Încă înainte de aceea, pusese în lucrare, discret, fără ostentație — dar hotărât să izbutească până la capăt — îndrăznețul Său plan de pregătire a unei trupe de teologi cu știință de carte și cu încercate aptitudini duhovnicești, cărora le revenia misiunea de-a legitima înălțarea în rang a vechiului Institut „Andreian” și de-a crea condițiile necesare pentru depășirea ei faptică.

Au trecut de-atunci aproape două decenii. Înaltul Ierarh a știut să aștepte, dar nu cu brațele încrucișate. Unde am ajuns de-atunci încoace, s'a văzut Duminecă 23 Maiu a. c. Greul gândurilor înouitoare, și operația înouirii, le-a suportat I. P. Sf. Sa. Cununa de tineri teologi pe care a așezat-o pe fruntea Bisericii ardeleni, l-a însoțit cu înțelegerea ei devotată, cu ascultarea ei necondiționată, iar Dumnezeu a făcut să crească răsadul slujitorilor Lui.

Astăzi, evenimentul înălțării la rang universitar a Academiei teologice „Andreiane” zace înapoia noastră. Cu gândul la el, beneficiarii actuali ai acestui act de dreptate — profesori și studenți teologi — se străduiesc să umplă de strălucire nouă viața prezentă a instituției.

Numai luminatul nostru Ierarh toarce mai departe firul gândurilor Sale fără astâmpăr. L'am iscodit mereu în cursul praznicului de Duminecă trecută. Prezent cu trup și suflet la bucuria, obstească, aveam impresia că duhul Său călătorește departe, dincolo de zarea contemporaneității, urzind detaliile planului de ctitorire a visatei Universități a Bisericii ortodoxe române, despre care am luat cunoștință dintr-o binecuvântată „imprescauție”, strecurată în toilul desbaterilor. Adunării noastre eparhiale din anul acesta.

Căci așa a fost totdeauna înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae: ctitor de vremuri noi, simțind că

Și fauritor de oameni și așezămintă pe măsura lor.

În așteptarea oaspetilor

Profesorul Ion Petrovici nu venia pentru întâia oară la Sibiu, în calitate sa oficială de Ministru al Culturii naționale și al Culiilor și Artelor. Vizitele sale anterioare au fost tot atâtea prilejuri de bucurie, pentru oaspe și pentru gazde deopotrivă. Oaspele era fericit că descinde în cuibul de albine, harnice, din jurul scaunului mitropolităn al Ardealului. Iar gazdele — bucurase că întâmpină un luminat sfetnic regal și o personalitate culturală de mare prestigiu, care manifestă o justă înțelegere și o admirație nefățărită față de realitățile noastre locale.

De astă dată, Ministrul Bisericii și al școalelor venia să aducă „un firman” și o cunună pentru Academia teologică „Andreiană”, după ce formele legitime de înălțare a ei la rang universitar fuseseră desăvârșite cu luni înainte. Primirea ce i se găsea, era demnă de un înalt dregător. Dar și de un mare prieten al Sibiului Mitropolitului Nicolae. Consistorul și școala noastră, au colaborat frățește la asigurarea bunei ei reușite și, dacă ar avea siguranța că prietenștile lor mustrări m'ar ocoti și m'ar cruja de astă dată, foarte bucuroși aș aserme aici numele prietenilor executori ai detaliilor primirii, ale căror alergături le apreciem cordial toți cei ce le cunoaștem. În treacăt fie zis, secretarul consistorial, Păr. Consilier Alexandru Popa, și Duhovnicul Academiei, Păr. Nicodim Belea, n'au neli un motiv să se sesizeze de această indiscreție. Il asigur că evitam s'o comită dacă încercatele lor aptitudini de organizatori ar fi dat gres.

Frigurile așteptării erau în tolu când, între două ore de curs, am dat o raită prin spațioasa noastră Aulă, gătită ca o mireasă, cum n'am mai văzut-o de multă vreme. Haina de gală pe care o arbo-rasem, era o indicație exactă a stadiului avansat în care trebuie să fi ajuns și celelalte pregătiri, cari se refuzau oricăror tentative iscoditoare. Numai Chiriarhul nostru, care supraveghia și îndruma totul, le cunoștea de-a firu n'păr. De acum, praznicul putea începe.

Iată, oaspele vine!

Ador mașinile, mai ales când calcă în goană șosele vătuite ca cea care te mână la pragul întremătoarelor însingurări ale Mănăstirilor brâncovenesti dela Sâmbăta de sus. Dar le defest în împrejurări ca cele din după amiază praznicului sf. Împărați Constantin și Eleria și prefer, oricum, trenul, Carul de foc, legat de un orar rigid — când întârzie, cu atât mai bine! — exclude surprizelă. Ai răgaz să-ți rânduiești gândurile și oamenii. Mai repeți odată, în audiență internă, cuvântul de bine-văntare și vezi dacă florile sunt la îndemână. Mașina răstoarnă cele mai studiate proiecte — ca nouă, Vinerea trecută. Te pune în fața faptului împlinit. Cât trebuie să fie de recunoscător un înalt demnitar, obligat să dumice de șapteleori în zi câte un discurs de bun sosie. E drept că la noi n'a fost chiar așa. Rectorul, câțiva profesori și consilieri, erau cu candelăle gătite. Sus, în Reședință, aștepta I. P. Sf. Mitropolit Nicolae.

Întâlnirea a fost cordială. Ministrul era însoțit de Doamna Petrovici și de simpaticul șef de cabinet Dr. Constantin Micu.

În prima zi a vizitei sale la Sibiu, înaltul dregător a fost

Oaspele Universității pribege

a Daciei Superioare, care l-a oferit o imagine completă și exactă a frumoaselor ei străduinți culturale și educative, desfășurate în refugiul dela Sibiu, sub diriguirea omului de inepuizabilă energie constructivă și de admirabilă cutezanță înnoitoare care-i dl Rector Prof. Dr. Iuliu Hațieganu.

Era o Duminecă de Malu cu o dimineață clară, cum puține ne-au fost hărăzite în această plumburie lună a florilor. Suta I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a fost urmată curând, în drumul spre Catedrală, de aceea a dlui Ministru Petrovici. Prețutul nostru oaspe s'a rugat laolaltă cu noi pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu biserici și pentru toată suflarea românească, învâluit în mireasmă de tămâie și copleșit de acordurile îmbietoare la evlavie ale Corului Păr. Solma. Despre isvorul nescat al apei celei vii, din unda clară a căreia ne stămpărăm fruptoarea dorurilor după Cer, ne-a grăit concis și presant protopopul Sibiului, Păr. M. Neagu. Iar la sfârșit, glasul domol ca o mângăiere al Păr. Prot. Stavr. Em. Cioran, a invocat dlui pragul sfântului altar — binecuvântarea lui Dumnezeu asupra profesorilor și studenților instituției ajunse la nivelul optim al evoluției ei firești.

E ora 11 și st. slujbă de obște se încheie. La poarta de peste drum a școalei

Se îngroașe valul

prietenilor fideli, festivităților Academiei teologice „Andreiane”, atât de apreciate de localnici. După ce se mai potolește svesonul caracteristic grupurilor de școlari, sosesco rând pe rând personalitățile fruntașe ale vieții noastre culturale și capli autorităților bisericești, civile și militare. Domni decani ai Facultăților, Victor Papi-lian (medicină), D. D. Roșca (litere), A. Io-nascu (drept) și D. V. Ionescu (științe — Timisoara), iau loc în rândul întâi din dreapta. Tot acolo, dl St. Măteș, subpre-fectul P. Cărstea și viceprimarul Dr. S. Mitea. La perete, masa gazetarilor. Până una alta, Dr. Grigore Popa, directorul ziarului „Tara”, ține stat cu șeful de cabinet al dlui Minis-tru Petrovici, Dr. C. Micu. Nu și-ar fi părăsit scaunele dobândite cu atâta trudă nici în ruptul capului. Exproprierea ar fi fost de neocolit.

Pe stânga, P. St. Episcop Dr. Vasile Stăn al Maramureșului, Episcopul evan-ghele I. P. D. Dr. Victor Glondys, con-silieri mitropolitani și arhiepiscopesci și un număr respectabil de profesori univer-sitari. Studenții teologi, aliniați pe estradă după voci, erau radioși: ochi și urechi la intrare și la profesorul Solma. Dar oare Lidișor ce o fi urzind pe acolo pe după pian? Drăgălașa școlăriță dela „Aplicație” costumată sălișteneste, dădea semne de nerăbdare. „Misterul” s'a deslegat scurtă vreme după ce mi-am făcut rost de un scaun la masa gazetarilor: păzeai cu o gravă serioșitate splendidul buchet de ga-roafe roșii cu care avea s'o întâmpine pe doamna Maria I. Petrovici.

„Vin”!

Șoapta a curmat ca prin farmec mur-murul sălii. Un șgomot surd de scaune mișcate dela locurile lor. Asistența se ridi-că. În prag își fac apariția I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, dna și dl Ministru I. Petrovici, Generalul Macici, Mitrănescu, Filip Agricola și Băldescu Radu, urmați de suită. În acordurile solemne ale imnului arhie-resco „Pre Stăpânului”, își ocupă în tăcere locurile hărăzite după rang și rol. La masa de onoare, I. P. Sf. Sa, încadrat de dnii Ministru Petrovici, General Comandant Ma-cici, Rector Dr. Iuliu Hațieganu și Păr. Rector Dr. D. Stăniloae. Lidia, fiica mai mică a Rectorului nostru, oferă dnei Petrovici florile, schițând o impecabilă reverență, pentru care primește un sărut pe frunte.

Corul cântă troparul Învierii. Ne ru-pem răgaz să împărțim rolurile, cu confrății de presă. Rectorul nostru citește și prin urmare-l vom copia „post festum”; de discursul dlui Ministru Petrovici va purta

grijă peana ageră a drului Micu; eu, m'am constituit tahigraf pentru cuvântarea I. P. Sf. Sale. Numai soba de alătură de n'ar fi fost atât de darnică în calorii. Dogorile lăuntrice ne puteau ajunge... O tăcere reli-gioasă învăluie aula și solemnitătea începe.

Vorbește Rectorul Academiei „Andreiane”

Păr. Prot. Stavr. Dr. D. Stăniloae. Rar, potolit, liniar, capul de coloană al școalei noastre rememorează trecutul ei de glorie — clădită pe jertfă — și pe făuritorii lui, între cari strălucesc mai ales nemuritorii Andreiu Șaguna și I. P. Sf. Mitropolit Nicolae Bălan. Înălțorii dregători de Stat cari au colaborat la perfectarea actului înălțării la rang universitar a Academiei „Andreiane” — Mareșalul-Conducător, dl Ministru Petrovici și dl Secretar general al Culiilor Prof. Aurel Popa — le exprimă în cuvinte emoționante recunoștința ce le-o va purta școala noastră, cât va trăi. Aplauzele asistenței, care s'a asociat spon-tan la omagierea pomeniților bărbați de Stat, au fost pe cât de sincere, pe atât de generoase.

Ajunsa în pragul acestui început de viață nouă, Academia „Andreiană” își cercetează trecutul și îngenunchiată la poala lui, se leagă să continue firul tra-dițiilor cari fac falma istoriei ei. Mai vătos se va strădui să realizeze

Chipul de preot transfigurat de lumina Taborului și îmbunat de dragostea Samari-neanului milostiv

preotul cu multă știință de carte, dar cu și mai multă iubire de popor, preotul ardelean de totdeauna, mereu cu crucea'n frunte, la bine și la rău. Nu putem neso-coti faptul că și azi

Ardealu-i o grădină a lacrimilor

și prin urmare, tradiția aceasta scumpă a apropierei de popor trebuie să se mențină. Cu atât mai vătos cu cât ea reprezintă cea mai autentică încorporare a unei idei creștine de mână înaltă: „Mi-e milă de popor.” La sfârșit, P. C. Sa a oferit dlui Ministru I. Petrovici

Darul Academiei „Andreiane”

un exemplar din Biblia lui Șaguna, legat în piele, după modelul cărților noastre vechi de slujbă bisericească, prevăzută cu copcii în stil ardelenesc, făurite din aramă. Foia de titlu este precedată de un per-gament artistic lucrat în tuș policolor de unul dintre profesorii școalei (— numele lui putea fi divulgat numai în cazul când soria altcineva reportajul de față. Nota Red. —), care poartă următoarea dedicație: „Dăruit s'a acest exemplar din Biblia Șaguniană, prea ilustrului filosof al Neamului românesc, Domnului Profesor Ion Petrovici, Ministrul Culturii națio-nale și al Culiilor, din partea Aca-de-miei teologice „Andreiane” din Sibiu în semn de recunoștință pentru drepturile, meritate ce i le-a acordat și ca temei și simbol al unei veșnice legături în duh”. Pecetea școalei și semnăturile membrilor Corpului didactic întregesc textul trans-cris aci.

Momentul a fost emoționant. Întreaga asistență fremătă și ropotele de aplauze nu mai voiau să conțenească. În atmo-sfera aceasta de clocotitoare însufiețire, se ridică din jețul prezidial

Ctitorul măririlor actuale ale Mitropoliei ardeleni

„Graul Său de-o cuceritoare sonori-tate bărbătească se îndreaptă în primul rând către Ministrul-oaspe, mărturisin-du-i fără ocol cât de stăruitor l-a stă-pănit convingerea că un act de însemnă-tatea ridicării la rang universitar a școalei noastre nu putea să se desăvârșească decât cu colaborarea unei personalități de talia dlui Prof. I. Petrovici.

La început a fost Gheorghe Lazăr și suntem fericiți că Profesorul Ion Petrovici ne aduce solia recunoașterii ofi-ciale a caracterului universitar al in-stituției slujite în vremea urzirii ei de către urzitorul învâlmântului românesc

de peste munți. Despiciând zarea silinfe-lor viitoare ale Academiei „Andreiane”. Înaltul Ierarh a stăruit asupra cultului Ortodoxiei nefalsificate de nici un adaos sau corectură omenească, pe care tre-bue să l'întrețină ea ca și asupra zi-dirii chipului de preot care să perpe-tueze din veac în veac, reliefându-l și înobilindu-l, caracterul esențial al Orto-doxiei românești:

Biserica a poporului

prin definiție și prin tradiție. Deapururi lipită de inima Neamului, Biserica pri-cepă graul bătailor ei și orice durere a obștei o doare întâi pe ea. Azi, ca și în trecut, Biserica noastră suferă din prici-nile știute. Înaltul Ierarh, în persoana căruia contemporaneitatea recunoaște pe plenipotențialul legitim al vrierilor ardele-nești, a dat glas și cu acest prilej nein-duplecatei noastre hotărâri de-a nu re-nunța la nici o lotă și la nici o cirtă din aspirațiile firești ale Neamului. Ropo-tele de aplauze cari au întârit această declarație, erau la înălțimea curajului cu care ea a fost făcută.

Un gând de credință pentru Regele reîntregirii și pentru Mareșalul desro-birii; o caldă apreciere la adresa Uni-versității Ardealului și o ultimă efuziune de cordială mulțumire pentru dl Ministru Petrovici: cutremurătoarea cuvântare a luat sfârșit, acoperită de sonoritatea unor aplauze prelungite, cari vedeau încă odată cât de trainică i legătura su-fletească ce s'a încheiat de mult între turmă și Arhipăstor.

Era rândul Ministrului-oaspe. Copleșit de emoție se ridică din scaun și rotin-du-și privirea peste sală, articulează că-teva fraze de caldă mulțumire pentru elo-giile ce i s'au adus. Inima reputatului vorbitor vibrează — și cu ea, întreaga asistență:

„Sunt bucuros că

Astăzi pot întoarce vizita lui Lazăr

aducând un firman și o cunună pentru această veche școală ardeleană”. Te-meiturile bucuriei cu care dsa a consimțit la înălțarea în rang universitar a școalei noastre? Sunt numeroase și trainice: spornica activitate a rectorului și profe-sorilor ei, rolul covârșitor îndeplinit de Biserica ardeleană odinioară și astăzi, și realizările netrecătoare ale I. P. Sf. Mi-tropolit Nicolae. Conducerea de Stat a înțeles să aducă prin acest act de drep-tate un omagiu Ardealului, Bisericii sale și Chiriarhului ei, neuitând că această Biserica a finut aici, vreme de veacuri, locul statului român. Importanța pe care dsa o acordă studiilor teologice — pe cari le consideră drept „cel mai nobil mijloc pentru promovarea idealis-mului”, — modul dsale de-a vedea mi-siunea actuală a teologilor și relația dintre

Filosofie și Teologie

în trecut și astăzi, i-au dat prilej dlui Ministru Petrovici să desvolte o întreagă lecție inaugurală, care trebuie citită cu toată luarea aminte. Cuvântarea dsale a sfârșit cu

O urare

al cărei tălc n'a putut scăpa nimănui. Citiți-o de sârg și nu pregetați a-i în-lesni circulația pe care o merită. Lu-crările de „reparație” a Catedralei Ne-amului sunt doar în plină desfășurare.

Partea oficială a serbării a luat sfârșit cu un fragment coral din Balada Iancului. Până se scurg în șiraguri sever alinate grupurile de eleve și elevi ai școalelor noastre normale „Andreiu Șaguna”, mă las furat de nostalgia amintirilor. Caut în ne-știre portretul orânduit la loc de onoare, pe peretele de miazănoapte al solemnei noastre aule, care rememorează o durere ără lea c. De ce oare, Petre Gherman, ai plecat atât de curând dintre noi? Vocea ta vrăjită ar fi răsunat de atâtea ori în ierbarea acestei serbări, care putea să fie și bucuria ta — și tu, a noastră... Din re-veria mea mă smulge o cordială strângere de mână. Tânărul și valorosul profesor universitar Dr. I. M., cu o neprelăcută

amabilitate, țin să-mi mărturisesc emoționat că — și cât! — l-a impresionat nivelul înalt și înalțea desfășurare a solemnității. Regretăm că felicitările care se prezentau în alte laturi ale aulei, altor colegi de-al mei, nu-mi erau accesibile. Așa-s gazetarii... nesățioși de omniprezență. Și acum repede afară, la

Sfatul din curte

Tare-aș fi dorit să mă pot multiplica, să aud entuziasmele aprecieri pe cari oaspeții de frunte, grupuri-grupuri, le articula la adresa Bisericii și a școlii ei. Toți erau în vervă, și mai cu osebire I. P. St. Mitropolit Nicolae, dl. Ministru Petrovici și dl. Rector Hațieganu.

În vremea aceasta, fotografatul Fischer junior, alături, în delicioasa grădiniță mitropolitană, își gătea uneltele trebuincioase pentru înveșnicirea evenimentului. Dl. Ministru Petrovici este inbatabil. Face tot ce i se cere. Se lasă fotografiat cu toată asistența. Cățiva mai tineri, urcăm în „transcendent”, — cu noi e și Dr. C. Micu — cum botezase dl. Ministru cloșchinele de studenți teologi eșalonat piramidal pe peretele de Apus al Bibliotecii mitropolitane. I. P. St. Sa, care detestă fotografiile țepene, e satisfăcut: toată lumea e veselă. Ș’apoi umbrela deschisă — deși era soare (specialiști știu că tocmai de aceea colaborează ea la buna reușită a pozelor) — cu care Fischer își descanta aparatul, ne făcea să ne prăpădim de râs. În sfârșit, norocul că fotografatul și-a epuizat stocul casetelor cu clișee. Altminteri, cine știe câtă vreme am mai fi amanați

Masa de onoare

pregătită în sufrageria Internatului Academiei, pentru aranjamentul subțire al căreia nu numai Păr. duhovnic Nicodim Belea — care a purtat greul răspunderii și al alergăturilor — merită toate felicitările.

A fost dorința expresă a I. P. St. Mitropolit Nicolae ca studenții teologi să ia masa laolaltă cu puținii invitați. Și trupa lor, disciplinată și îngrijit înverendată, a dat acestei agape frățiești o înuflățire tinerească.

S’a vorbit și acolo: frumos, demn, cald, dela inimă la inimă. Seria toasturilor a deschis-o I. P. St. Mitropolit Nicolae, mulțumind încă odată dlui Ministru I. Petrovici pentru seninul praznic pe care ni l-a dăruit și asigurându-l că el va fi pentru noi un îndemn să ridicăm și mai mult, de-acum încolo, școala noastră și, prin ea, cultura preoților noastre, contribuind cu puteri sporite și cu însuflățire nouă la binele și fericirea obștei românești. Pentru Universitatea Ardealului a avut cuvinte de optimă prețuire. Știu și fin să accentuez în mod cu totul deosebit — a spus I. P. St. Sa — că ea s’a simțit obligată să introducă în încăperile ei duhul tradițiilor noastre religioase, iar profesorii cari o servesc au găsit fericita sinteză între știință și credință, aceste două puteri tutelare ale progresului omênirii. Ciclurile de conferințe religioase ale Universității — pe cât de frecvente, pe-atât de studiate — sunt măturie indubitabilă în această privință. Ele constituie tot atâtea impresionale mărturisiri de credință în Domnul nostru Iisus Hristos și’n puterile de viață dătătoare ale Evangheliei Lui. În duh, eram de mult una cu Universitatea. Ne-am apropiat acum și’n rang de ea și trebuie să mărturisesc că

Ne simțim foarte bine în această vecinătate

Noi n’am ars pe rug credința nimănui. Am fost pururea respectuoși față de munca oamenilor de știință onești și trudnici. De-acum, suntem fericiti căl purtăm împreună cu Universitatea făclia de lumină a culturii obștești. I. P. St. Sa a ridicat apoi paharul pentru Majestatea Sa Regele Mihai I și pentru Mareșalul-Conducător, rugând pe dl. Ministru Petrovici să-i asigure că-i prețuim nespuse de mult și-i întovărășim cu încrederea noastră deplină, urându-le bucuria de-a aduna cât mai curând laolaltă pe toți Români.

A luat apoi cuvântul Păr. Rector Dr. D. Stăniloae. Cu neprefăcută satisfacție a omului care vedea împlinit un dor ce era și al lui, P. C. Sa a exprimat I. P. St. Mitropolit Nicolae și dlui Ministru Petrovici, încă odată, toate mulțumirile școlii noastre. O savuroasă expresie a P. C. Sale, a ilustrat surprinzător de reușit cordialitatea acestei întâlniri. „Ne simțim atât de bine laolaltă, încât cutez a propune să facem, cum se spune în limbaj biblic, niște colibă...”. Fraza a fost ruptă aci de ino-cența bună dispoziție ce domnia în sala de mese. Studenții aplaudau frenetic. Era o invitație pe care inima deschisă a dlui Ministru Petrovici n’o putea nesocoti. Avea să ne lăgăduască, după aceea, că atunci când se va vedea ușurat de grelele dsale îndatoriri actuale, va veni la Sibiu ca să țină câteva prelegeri la școala noastră. Episodul cu colibele avea să fie exploatat cu o surprinzătoare promptitudine în

Toastul dlui Rector Hațieganu

pe care l-a impresionat într’atât, încât s’a declarat gata să-și așeze și strălucita dsale „colibă” universitară alături de cele pe cari le-a contemplat Păr. Rector Stăniloae. Marea inteligență a I. P. St. Mitropolit Nicolae a prevăzut frumusețea ofertei vărătecului suflet de român al dlui Rector Hațieganu, și — cum am văzut — nu l-a rămas dator în cuvântările Sale. În continuare, Rectorul Universității Daciei Superioare a făcut o impresionantă exegeză a crezulului instituției pe care o diriguește cu nedeșmănită pricepere: *știință, credință, vigoare*, crez întipărit în fir de aur pe drapelele studenției ardeleni. Cea dintâi, o cultivă Universitatea. „Credința e a Bisericii și a proaspetei Facultăți de Teologie. Iar vigoarea, o reprezintă glorioasa noastră Armată. Studenții teologi atâta au așteptat: manifestația pe care au improvizat-o în cinstea bravei noastre oștiri, l-a uimț până și pe dl. General Comandant Macici Nicolae, iar eroicul comandant al „Diviziei de Fier” care a forțat zăvoarele blestematelor bastioane de protecție ale Sevastopolului, era mișcat până la lacrimi. Generalul Bădescu Radu, pe pieptul căruia strălucește cruciulița albastră a cavalerilor ordinului „Mihai Viteazul” și „Crucea de Fier”, evoca de sigur jertfele de sânge consumite de acest tineret freamătător, menit să făurească sulete de țărâ morală a celor pe cari el le-a dus la birușă.

Dar Rectorul Hațieganu continuă și vorbește atât de convingător, încât trebuie să fac sforțări ca să-mi aduc aminte că mai trebuie să și notez câte ceva din spusese sale. Simbioza dintre cultură și culte, aici în Ardeal a fost și a rămas desăvârșită. Știința românească de pe aceste plaiuri s’a adăpat statornic din izvoarele credinței religioase, iar prezența Bisericii în Universitate ne-a adus lumina soarelui dumnezeesc, întărind candela științei noastre. Universitatea noastră — a spus dsa — e fericită că poate purta lumina cărții științite leșite din Biserică. Față de proaspeții dsale colegi profesori universitari de Teologie, a avut accente de-o cordialitate care nu se poate uita — și care ne îndatorează sincer. „P. C. Părinte Rector Stăniloae, Universitatea noastră Vă cunoaște pe P. C. Voastră și pe P. C. noștri profesori universitari de Teologie, și Vă prețuște din tot sufletul” — a spus dl. Rector Hațieganu.

Elogiile dsale mi-au răscolțit în minte cuvântul Scripturii: „Ce bine este a fi frații împreună”!..

Ierarhii Ardeleni - Domni pământeni

Seria toasturilor a încheiat-o dl. Ministru Petrovici. Printre alte, reluând una din ideile dezvoltate în cuvântarea din aulă, care va apărea separat în nrul următor, dsa a spus: „Cred că dacă ar fi vorba să facem o paralelă cu Voevozi Moldovei și Munteniei, n’am putea cita Voevozi în Transilvania, ci lunga serie a Chiriarhilor”.

Cine a zis — dar câți n’au zis? — bunăoară despre Mitropolitul Șaguna, că a fost, în vremea sa, „principalele ne-încoronat al Ardealului”?

Cu o rugăclune de mulțumită rostită de I. P. St. Mitropolit Nicolae,

Desfacem adunarea

și leșim în curtea școlii, unde iarăși se constituie diverse grupuri. Dl. Ministru Petrovici antrenează o discuție animată, cu I. P. St. Sa și cu câțiva profesori, în jurul proaspetei lucrări de „Istoria Filosofiei”, prelucrată de colegul Dr. N. Terchilă; dl. Decan D. D. Roșca schițează câteva considerații în legătură cu splendidul stil arhitectonic al Capelei mitropolitane, în vreme ce dna Maria I. Petrovici dă glas admirației dsale pentru frumoasa înfățișare a clădirii și curții Academiei „Andreiane”. Facem suită I. P. St. Mitropolit Nicolae și dnei și dlui Ministru I. Petrovici, iar apoi ne ocupăm de ceilalți oaspeți distinși. La poartă, câteva clipe înainte de-a urca în mașină, dl. Dr. Iuliu Hațieganu, mereu în vervă, li spune Păr. Stăniloae:

„Nos Rectores”..

Și continuă, îndreptând o privire semnificativă undeva în vecini: „Dar avem un Super-Rector...”

E iarăși liniște în curtea până aci atât de animată a școlii. Toată lumea s’a retras, numai Dr. Micu și cu mine n’-avem încă dreptul la odihnă: condeele noastre se ascut pentru reconstituirea praznicului, care trebuie săvârșită „pe proaspăt” — adică zi și noapte. Seara, la producțiunea studenților universitari, în loja de onoare, ne informăm reciproc asupra operației: ea merge strună. Măne dimineață ne vom revedea, pentru a continua schimbul de manuscrise purizate.

Luni către ceasurile opt

găsesc trasă la scara Reședinței mitropolitane mașina ministerială. În salonul de recepție, stăteau Rectorul Hațieganu și Stăniloae, împreună cu dl. Decan D. D. Roșca. Nu mai pot uita praznicul nostru, în care — după spusese dlui Roșca — trebuie să vedem culminația serbărilor împreunate cu vizita la Sibiu a Ministrului școlilor. Dsa e prea generos cu noi. Universitatea n’a fost întru nimic mai prejos. A avut câteva zile mari, de amplă rezonanță românească.

Unul după altul, sosesc consilierii și profesorii de Teologie, pentru

Mișcătoarea despărțire

I. P. St. Mitropolit Nicolae, dna și dl. Ministru Petrovici și șeful de cabinet dl. Dr. Micu intră în salonul de recepție și fac cerc cu cei prezenți. Ilustrul filosof al Neamului nostru își exprimă încă odată, în cuvinte vibrante, toată satisfacția sa pentru excelența reușită a acestui praznic al spiritului ardelean și, după ce mulțumeste cordial I. P. St. Mitropolit Nicolae, al cărui oaspe prețuit a fost, se îndreaptă spre mașină. Studenții teologi, aliniați pe două rânduri, îl aclamă cu un întreit: „Ura!”..

Am fericitul prilej de-a fi primit în audiență, îndată, după aceea, de înaltul nostru Ierarh. E deplin mulțumit de mersul serbării. Ce-am mai putea adăuga noi, ceștialalt?.. Nimic mai mult decât atâta că

Suntem niște modești ostași ai unui mare Comandant

în numele și sub îndrumarea căruia e ușor și plăcut să câștigi cele mai aspre bătălii pentru mărirea Ortodoxiei naționale și a Patriei române.

Hărăzească-ne Cerul — nouă tuturor celor „ce-am crescut și creștem încă învățuiți de dragostea fără sfârșit a Mitropolitului Nicolae — favoarea de-a merita dela urmași, când n’om mai fi, elogiul apocaliptic:

„Ferițiți cei adormiți întru Domnul! Odihnească-se de ostenele lor, căci faptele lor vin cu ei” (Apoc. 14, 13).

E tot ce-și poate dori generația înălțării pe culmi a Academiei teologice „Andreiane”.

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Svonul umple întâi târgul, dar curând îl face să și ardă

Legătura între poporul nostru și preoții săi

Publicăm o cuvântare ținută de plugarul Aurel Samu din Cincșor, cu ocazia unui parastas slujit în acea comună în 16 Mai a. c., în amintirea preotului Gh. Țeposu și a preotesei Ana, vrednicii părinți ai dlui prof. univ. Dr. Emil Țeposu și dlui Inspector al Inv. secundar Silviu Țeposu. Această cuvântare a impresionat adânc întreaga asistență prin sinceritatea și frumusețea ei, ca document grăitor al legăturii trainice dintre popor și biserică.

Serviciul divin a fost oficiat de preotul local Aurel Mușat, cu asistența P. C. Părinți Vasu din Voila și Gabor din Sâmbăta de jos.

În afară de membrii familiei, pioasa serbare a fost onorată cu prezența dnei și dlui Insp. Gen. Admin. Rădulescu-Dobrogea, a dlui Prefect al jud. Făgăraș dl. General Gheorghiu, precum și de întreaga comună, inclusiv populația săsească.

Iată cuvântarea:

Cucerinică Adunare,

Dat ne-a fost astăzi cu voia Lui Dumnezeu să facem un popas duhovnicesc, de ploasă reculegere, lângă mormântul părintelui Țeposu. În zilele aspre și de mari prefaceri ce le trăim atât de adânc, la asemenea popasuri de reculegere, sorbim puteri noi de viață, din pilda înaintașilor noștri. Figura părintelui Țeposu ne apare din trecute vremi, ca un îndemn de îmbărbătare. Pare că-l vedem cu înfățișarea sa impunătoare, cu zâmbetul sau cu vorba sa bună, presărată cu glume, pentru oricare dintre noi, fiii săi suflați. Pentru oricare dintre noi din ori ce stare am fi fost, avea aceeași vorbă blândă și plină de dragoste părintească. Dar când era vorba de făcut vreo treabă pentru obște sau de apărut vreun drept încălcat, atunci se arăta voința sa dărză, de-a face, de-a învinge obstacolele din cale, iar cuvântul său începea să se prăvale ca niște ape de munte, gata să măture toate piedecile din cale.

Bărbăția sa ne cucerea și pe noi pare că electrizându-ne. Nu vōia nici odată să știe de amânare. Trecea peste orice piedeci, îndeplinind cu răbdare și cu stăruință, tot ce avea de gând să înfăptuiască, pentru acest popor pe care-l păstorea cu drag.

De câte ori, mai târziu, când treceam prin împrejurări grele și prin încordări sufletești, nu auzeam desprinzându-se de pe buzele unuia sau altuia, — însoțite de un oftat — cuvintele: „O, de-ar fi fost părintele Țeposu, cum le-ar mai fi îndrumat pe toate”.

Pildă să ne fie și nouă tuturor, voința sa dărză, de-a învinge toate piedecile și de-a înfăptui lucruri bune, mai ales acum când neamul se află în această încleștare grea cu dușmanul de veacuri, ca fiecare, acolo unde ne-a pus soarta, să ne împlinim cu bărbăție datoria, pentru ca nația să iasă învingătoare.

Dar iată că puterea pildei se prelungește și dincolo de moarte, prin învâțații săi fii. Azi când atâtor fii le e greu de părinți încă până sunt în viață, Domniile lor, cu acea dragoste de părinți, care e mai tare decât moartea, vin an de an la mormântul părintelui, să înalte rugăciuni pentru odihna sufletului său, și totodată caută să-i eternizeze numele în această bisericuță la al cărei altar părintele a slujit ultimii ani ai vieții prin înfăptuiri și podoabe de artă, pe cari poporul din această parohie, cu modestele sale puteri, n’ar fi fost în stare să le înfăptuiască.

Noi le mulțumim din inimă și rugăm pe Dumnezeu ca să le răsplătească cu dar de sus, cum numai El știe răsplăti pe „cei ce iubesc podoaba casei Sale”. Iar părintelui Țeposu îi zicem creștinescul: „Dumnezeu să-l odihnească în ceata dreptilor”.

Amin! —

La aceeaș ocazie a rostit o frumoasă cuvântare și Păr. Aurel Mușat, parohul din localitate.

Concertul Reuniunii de Muzică „Gh. Dima“

Sâmbătă seara, 23 Mai a. c., s'a ținut în Sala Teatrului Municipal din Sibiu, Concertul Reuniunii de Muzică „Gh. Dima“, dirijat de Păr. prof. Gh. Șoima. A participat un public numeros, fiind onorat chiar cu prezența I. P. S. Mitropolit Nicolae și a dlui și dnei prof. Ion Petrovici, ministrul Culturii Naționale și al Cultelor. Programul bine înlocuit și executat a procurat o seară de înaltă emoție artistică.

„Imnul“ și „Ardealul“ mult regretatului fost dirijor al Reuniunii, prof. Petru Gherman, au adus în sală, amestecată în acordurile bărbătești ale compozițiilor, o undă de melancolie. „Psalmul“ Păr. Gh. Șoima a completat cu o nădă de cucernică reculegere partea introductivă a concertului, iar „Pe marginea Dunării“ și „Mândru-lă Dodă“ au adus un val de primăvară tinerească pe scenă și în sală.

Partea a doua a concertului a constat din două bucăți mai ample: „Pentru lege“, compoziție pentru cor și orhestră de Părintele Gh. Șoima și „Craiu Munților“, cunoscuta compoziție corală de Timotei Popovici, a cărei partitură pentru orhestră a fost întocmită de A. Stoia.

Compoziția „Pentru lege“, executată pentru prima oară, a constituit marea surpriză a acestui concert și dovada definitivă a destoiniciei de compozitor a Păr. Gh. Șoima. Folosind o poezie a Mariei Cunțan, în care e descrisă lupta Anastasiei. Șaguna de a-și readuce copiii la legea strămoșască, Păr. Gh. Șoima a sugerat rând pe rând stările de suflet prin cari a trecut o mamă îngrijorată de sufletul copiilor și momentele capitale din cariera Marelui Mitropolit.

Păr. Gh. Șoima a utilizat cu precizie motive din cântările bisericești, de pildă glas 8 și funebrele lui Cunțan, amplificându-le în compoziții de puternică inspirație și subtile nuanțări. În pasagiul care redă moartea lui Șaguna, corul părea că își asociază o jale cosmică, ce stăpânește inima bucată cu bucată.

Îi urăm Păr. Gh. Șoima să urmeze pe această cale de valorificare a marelui și neutilizatului tezaur al muzicii bisericești pentru compoziții de amploare. Muzica noastră are în această ocazie o sursă nesecată pentru îmbogățirea și adâncirea ei.

D. S.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminică în 28 Mai 1943 servesc: Prot. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea și dr. Dumitru Călugăr; diaconii: Alexandru Popa și Ioan Circov. **Predică duhovn. Nicodim Belea.** La Oastea Domnului predică după masă la ora 4 Mihail Neagu.

Notă

P. C. Părinte Dr. Ilarion Felea din Arad pune din nou sub tipar lucrarea „Duhul Adevărului“, a cărei ediție primă s'a desfășurat în câteva luni. Pentru a stabili tirajul ediției a II-a P. C. Sa ar dori să știe dacă P. C. noștri protopopi și preoți ar dori să cumpere această lucrare. Facem întrebare pe această cale și îndrumăm P. C. părinți protopopi și preoți cari doresc să se aboneze la cartea de predici „Duhul Adevărului“ să raporteze Consiliului nostru arhiepiscopesc în scris, în decurs de 8 zile dela apariția acestei note în „Telegraful Român“.

Sibiu la 29 Mai 1943

Consiliul Arhiepiscopesc.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

La sfârșit de an universitar

Inchiderea solemnă a cursurilor Universității Regele Ferdinand I. Cluj-Sibiu s'a desfășurat în zilele de 22 și 23 Mai 1943, după un an de înținsă și rodnică muncă.

Festivitatea a fost cinstită de prezența dlui profesor I. Petrovici, ministrul culturii naționale și al cultelor.

La inaugurarea cercurilor de studii juridice și istorice, după cuvântarea dlui rector al universității, Dr. Iuliu Hațeganu, și după omagiile studenților, a cuvântat dl. Ministru Petrovici, care spune studenților: Să studiați știința dreptului ca să găsiți în ea o armă pentru revendicările noastre juste, și să studiați istoria ca să vă întăriți în conștiința drepturilor integrale ale sezonului. Toate revendicările noastre a zis vorbitorul, au de partea lor istoria și dreptul.

În onoarea dlui ministru s'a dat o masă la „Împăratul Romanilor“, la care au luat parte corpul profesoral universitar și delegații grupărilor studențești.

În sala festivă a universității a urmat — într-o ședință solemnă, și în fața unei numeroase asistențe, în frunte cu I. P. S. Sa. Mitropolit Nicolae al Ardealului, — închiderea anului universitar 1942/3. Dl rector Hățeganu a dezvoltat în frumoase și convingătoare cuvinte, activitatea Univ. Cluj Sibiu în anul ce expiră, constatând că la înfăptuirile de nouă viață universitară a contribuit, în largă măsură, și aerul curat al acestei reședințe religioase și culturale.

A răspuns dl. ministru Petrovici, dând îndrumări și încurajări în munca dlilor profesori și studenți, cari au să facă „să ardă și mai luminos luminarea veșnică a științei și credinței“. Să vă încordați puterile, a încheiat dl. ministru, și să fiți la înălțimea nădejilor pe care le are țara în voi.

Cuvinte adevărate. — Un ziar din Praga, „Ceske Slovo“, arată că la refacerea Europei vor putea participa numai națiunile sănătoase moralicește și fizicește, căci numai acestora li se va putea acorda încrederea trebuincioasă marilor însărcinări ce le vor primi. De aceea este nevoie mai întâi: înlăturarea definitivă a bolșevismului, împreună cu influența jidovimii, care a sclavizat veacuri întregi națiunile ariene și a pricinuit războaiele de până acum. La temelie lumii ariene liberă trebuie pusă din nou familia, în frunte cu un tată sănătos și scutit de grija existenței, și cu o mamă plină de spiritul de jertfă pentru copil. Bolșevismul a distrus din temelie familia: tatăl a fost redus la starea de sclav, ca mama fu înjosită până la colectivizarea funcțiunii sale. Familiei are să i se dea vechea țărnie întărind astfel, sănătatea și moralul poporului, și făcându-l destoinic să poată rezista și propăși în viitoarea nouă Europă.

Ziua Mamei la Sibiu. Societatea ortodoxă a Femeilor Români din Sibiu, de sub vrednică președinție a dnei Sofia St. Mețes, a sărbătorit în anul acest în mod deosebit Ziua Mamei. Serbarea a avut loc Duminică în 23 Mai, dela orele 11 a. m., la Teatrul Municipal. Programul select a cuprins o disertație a dnei prof. Ecaterina Săndulescu și o plesă despre mamă a dnei Livia col. Nicolii, jucată de elevele liceului „Domnița Elena“. Cu această ocazie au fost premiate cele mai bune lucrări ale elevelor despre mamă.

Citiți și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacția și Administrația: Sibiu, Academia teologică „Andreiană“. Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 560.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a plecat Mercuri, 26 Mai a. c. la București, pentru a rezolvi foarte importante chestiuni bisericești; Vineri, 29 Mai a. c. I. P. Sf. Sa s'a întors la reședință.

Vizită în Bulgaria. Dl. ministru Al. Marcu, însoțit de un grup de ziaristi români dela cotidienele noastre, au vizitat Bulgaria unde au fost întâmpinați cu toată simpatia și prețuirea atât din partea poporului bulgar, cât și ai reprezentanților săi autorizați. Vizita aceasta va întări și mai mult raporturile amicale între Bulgaria și România.

Parastas. În 21 I. c. în ziua Sf. Împărați Constantin și Elena s'a ținut, în biserica ortodoxă română din Sibiu-loseftin, parastas solemn întru veșnică odihnă a fericitului efitor Constantin Pop, care a înălțat acest sfânt locșș în anul Domnului 1800.

Aviz teatral. La cererea generală, se va prezenta din nou frumoasa comedie a primăverii „Iepuroii“, de Corneliu Axente. Reprezentația va avea loc Sâmbătă 29 Maiu 1943, la ora 8 seara, în teatrul municipal din Sibiu. Intrarea benevolă.

Nr. 419—1942 prot. [40] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III (treia) Meșindorf, din protopopiatul Sighișoara, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Salarul dela Stat
2. Casă parohială
3. Sesiune parohială: 18 jug. fânaț pășunat, din reforma agrară, pe hotarul comunei Teline, — și 2 1/4 jug. fânaț și arător pe hotarul comunei Meșindorf.

4. Câte o ferdelă cereale.
5. 6 [șase] stânjini lemne de foc.
6. Stola obișnuită.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele prescise de regulamentul parohial și de încuviințarea de candidare exoperată dela Înalt Prea Sfințitul Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc din Sighișoara, iar concurenții, cu prealabila încuviințare a subsemnatului, se vor prezenta în parohie într-o zi de Duminică sau sărbătoare spre a sluji în biserică, a predica și a face cunoștință cu credincioșii.

Sighișoara, 19 Decembrie 1942.

Oficiul Protopopesc al Sighișoarei în înțelegere cu consiliul parohial din Meșindorf

Emilian Stolca
protopop

Nr. 347—1943 Prot. [39] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I Poplaca, — parohia întâia — protopopiatul Sibiu se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat,
2. Două jugăre de pământ arător la Poplaca, și două jugăre la Gușterița, pământ primit dela reforma agrară,
3. Stola obișnuită în parohie dela 350 familii,
4. Trei stângini de lemne dela primăria comunală, aduse acasă.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, în termenul indicat. Totodată se va anexa și permisiunea de candi-

dare, primită dela Preaveneratul Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta în parohie cu prealabila învoire a Oficiului protopopesc, în vreo Duminică sau sărbătoare, spre a cânta la strună și a predica, eventual a servi la altar și a face cunoștință cu credincioșii.

Sibiu, 16 Mai 1943.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului, în înțelegere cu consiliul parohial dela Poplaca.

Mihail Neagu
protopop

Nr. 90—1943.

(35) 3+3

Concurs repejit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Biertan, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat,
2. Casă parohială cu dependențe în stare bună.
3. Sesiune parohială 5 jug. arător și 26 jugăre fânaț, care se poate transforma în arătură.

4. Stola fixată pentru parohiile din protopopiat, aprobată de P. V. Consiliu cu ord. Nr. 4655—1942.

5. Șase stângini lemne de foc.

În mod excepțional se admit la candidare și absolvenți ai Academiei teologice din alte epurhii.

Dacă adunarea parohială din Biertan n-ici de data aceasta nu va alege pe unul din candidați, atunci acel fapt se va considera ca o renunțare la dreptul de alegere de preot și în consecință parohia Biertan se va întregi prin numire din partea Consiliului Arhiepiscopesc.

Cererile de concurs, cu toate documentele, și cu încuviințarea specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminică și sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuți parohienilor.

Dumbrăveni, la 26 Aprilie 1943.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava mare în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

(17) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreț bisericesc, la Biserica Sf. Nicolae din Brașov-Schel, se publică concurs cu termen de 30 zile dela primă apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile împreunate de acest post sunt:

1. Salarul dela Stat, după calificare și anii de serviciu.
2. Venitele locale.
3. Locuință în natură dela parohie.
4. Patru jugăre teren arabil dela parohie.

Concurenții își vor înainta cererile însoțite de diploma de cântăreț bisericesc dela Școala de cântăreți Dimitrie Cunțan, Sibiu, precum și de alte acte recomandatoare, Consiliului parohial al Bisericii Sf. Nicolae, Piața Unirii 1, și se vor prezenta la Biserică pentru ca să-și arate dexteritatea în Tipic și cântările bisericești.

Brașov, la 23 Februarie 1943

Dr. N. Stinghe

Paroh., Adm. Prot., Președinte:

Vasile Iordache
Secretar

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane